

S. Sayısı : 78

Ordu mensuplariyle Emniyet işleri umum müdürlüğü ve gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Millî müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları (1,903)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4554

9 . XII . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ordu mensuplariyle Emniyet umum müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 8 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâiyhası

4105 sayılı kanun mucibince verilmekte olan er tayını istihkakının subay ve askerî memurlarla bunların yerlerinde ücretle çalışanlar haricinde yalnız seyyar ordu, müstahkem mevkiiler, gümrük muhafaza, orman muhafaza ve jandarma tabur ve alayları kadrolarında çalışan ve Devletçe işe edilmeyen sivil maaşlı ve ücretli memur ve müstahdemlere verilmesi muvafık görülmüştür.

Emniyet umum müdürlüğü kadrolariyle gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtına ait kadrolardaki maaşlı ve ücretli memurlara ve jandarmada müstahdem erbaş, onbaşı ve erlere (ilâveten) 4220 ve 4248 sayılı kanunlar mucibince verilmekte olan er tayını istihkaklarının alelrlak ve jandarma kadrolarında müstahdem subay ve askerî memurlarla bunların yerlerinde çalıştırılanlara kazandan yemek verilmesi mümkün olmayan hallerde ayda maktuan 25 lira verilmesi suretiyle tesviyesi uygun bulunmuştur.

Bu vaziyet karşısında 4105 ve 4220 sayılı kanunlarla 4248 sayılı kanununun (2) nei maddesi kaldırılarak, verilmesi fevkalâde hallerin devamına maksur ve munhasır bulunan er tayını hakkındaki hükümlerin bir arada bulunması temin edilmek istenilmiş ve ilişik kanun lâiyhası bu maksatla tanzim ve takdim kılınmıştır.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Millî Müdafaa encümeni
Esas No. 1/903
Karar No. 12

29 . XII . 1942

Yüksek Reisliğe

Ordu mensupları ile Emniyet umum müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 8 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 9 . XII . 1942 tarih ve 4554 sayılı yazısı ile gönderilip Encümenimize havale edilen kanun lâyihası Millî Müdafaa, Maliye, Ziraat, Gümrük ve inhisarlar vekillerinin huzurlarıyla Encümenimizde görüşülmüş ve incelenmiştir.

Mahallî rayiçlerin tâyni işinde Hazinesin zararını veyahut alâkadarların mağduriyetini mucip haksızlıkların kısmen olsun önüne geçilmek ve er tayınının alâkadarlara verilmesi işindeki müsavatsızlıkları önlemek noktai nazarı, Encümenimizce dahi muvafık görülmüştür.

Ancak ordunun bir cüzü sayılması lâzımgelen gerek seyyar ve gerekse sabit jandarma subaylarının ordudaki arkadaşlarından ayrı bir muameleye tabi olması mahzurlu görülerek bunlara da ordudaki subay ve askerî memurlar mi-

sillû muamele yapılması icabedeceği düşünülerek kanunun ikinci maddesinde tadilat yapılmıştır.

Er tayınının aynen verilmesi halinde tatbik edilmekte olan muamele usulünün bazı müsavatsızlıklara sebep olduğu filiyatta görülmekte olduğundan bunu da önlemek için keyfiyet kanunda ayrı bir madde ile tesbit edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine vermek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Diyarbakır	Tekirdağ	Erzincan
K. Sevüktekin	R. Apak	Ş. Sökmensüer
Ağrı	Çankırı	Gümüşane
K. Doğan	Dr. A. Arkan	Ş. Erdoğan
İstanbul	Kayseri	Kütahya
Ş. A. Ögel	N. Toker	A. Atlı
Muğla	Samsun	Seyhan
S. Güney	R. Barkın	Sinan Tekelioğlu
Edirne		Gümüşane
Fuad Balkan		Y. Ziya Zorbun

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 17
Esas No. 1/903

8 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

Ordu mensuplarıyla Emniyet umum müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 9 . XII . 1942 tarih ve 6/4554 sayılı tezeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa encümeni mazbatasıyla birlikte ve Dahiliye, Maliye, Millî Müdafaa ve Gümrük ve inhisarlar vekâletlerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları

halde tetkik ve müzakere olundu.

Bundan evvel muhtelif kanunlarla tesis edilmiş hükümleri bir araya toplayan ve 4105 sayılı kanunun birinci maddesindeki B fıkrasının şümüllü bir şekilde yazılmasından dolayı tahaddüs eden ihtilâfları önlemek üzere hazırlanan lâyihayı encümenimiz esas itibariyle kabule şayan görerek maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Birinci maddenin A ve B fıkraları daimî hükümleri tazammun ettikleri halde, C ve D fıkraları

ları, içinde bulunduğumuz ahvali fevkalâdenin devamı ile mukayyet olmalarına nazaran madde ikiye ayrılarak birinci madde A ve B fıkralarına hasredilmiş ve istihkaklarının ödenme sureti madde içine alındığı gibi 4105 sayılı kanunda yazılı olduğu halde nasılsa bu maddeye geçirilmeyen kısmi seferberlik halindeki hüküm de bu maddede tasrih edilmiştir.

Milli Müdafaa encümeninin 3 ncu maddesi ikinci madde olarak yazılmış ve ancak bu maddeye er tayını istihkakının bedelen verilmesi takdirinde muayyenat kıymetlerinin ne suretle tesbit edileceğini göstermek üzere bir fıkra eklenmiştir.

Tatbikatta bir çok ihtilâflar tevlit eden bu meselenin halli için bu suretle bir fıkra eklenmesini encümenimiz zaruri bulmuştur

3 ncu madde, birinci maddenin C ve D fıkralarından teşkil edilmiştir. Ancak madde başına (fevkalâde hallerin devamı müddetince) ve sonu-

na dahi (ayda maktuan 25 lira) ibareleri ilâve edilmiştir.

4, 5 ve 7 nei maddeler aynen ve 6 ncu madde küçük bir değişiklikle kabul olunmuştur.

Bu değişiklikleri ihtiva etmek üzere kaleme alınan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>I. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul	Bolu	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>Dr. Zihni-Ülgen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Giresun	İsparta	İstanbul
<i>M. Akkaya</i>	<i>R. Ünlü</i>	<i>H. Ülkmen</i>
Kırklareli	Maraş	Mardin
<i>B. Denker</i>	<i>M. Bozdoğan</i>	<i>R. Erten</i>
Muş	Samsun	Sivas
<i>Ş. Ataman</i>	<i>M. A. Yörüker</i>	<i>Remzi Çiner</i>
Tokad	Tunceli	Zonguldak
<i>H. N. Keşmir</i>	<i>M. Yenel</i>	<i>Emin Erişirgil</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum müdürlüğü ve Gümrük Muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Seferberlikte seferin ve fevkalâde hallerde bu hallerin devamı müddetince:

A) Askerî kadrolarda müstahdem bilûmum subay ve askerî memurlarla bunların yerlerinde ücretle çalıştırılanlara;

(Jandarma, Gümrük muhafaza, Orman muhafaza teşkilâtı dahil).

B) Seyyar ordu (Hava ve Deniz kuvvetleri için bilûmum Hava birlikleri ve bunlara bağlı seyyar teşkiller, harp gemileri, donanmaya mensup muavin gemiler ve deniz vasıtaları seferî kuruluşu dahil olup hizmete alınan Devlet teşkilâtına bağlı diğer deniz vasıtaları dahil), müstahkem mevkiiler, Gümrük Muhafaza, Orman Muhafaza ve Jandarma tabur ve alayları (sabit jandarma kıta ve teşkilleri hariç) kadrolarında çalışan ve Devletçe iase edilmeyen maaşlı ve ücretli sivil memur ve müstahdemlere;

C) Jandarmada müstahdem temditli erbaş, onbaşı ve erlere (ilâveten);

D) Emniyet umum müdürlüğü kadrolariyle Gümrük Muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtına dair 3944 sayılı kanuna bağlı kadroya giren maaşlı ve ücretli memurlara;

Birer er tayını istihkak olarak verilir.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ordu mensuplarıyla Emniyet umum müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Seferberlikte seferin ve fevkalâde hallerde bu hallerin devamı müddetince:

A) Askerî kadrolarda müstahdem bilûmum subay ve askerî memurlarla bunların yerlerinde ücretle çalıştırılanlara;

(Jandarma, Gümrük muhafaza, Orman muhafaza koruma teşkilâtı dahil);

B) Seyyar ordu (Hava ve deniz kuvvetleri için bilûmum hava birlikleri ve bunlara bağlı seyyar teşkiller, harp gemileri, donanmaya mensup muavin gemiler ve deniz vasıtaları, seferî kuruluşu dahil olup hizmete alınan Devlet teşkilâtına bağlı diğer deniz vasıtaları dahil), müstahkem mevkiiler, Gümrük muhafaza, Orman muhafaza ve Jandarma tabur ve alayları (Sabit jandarma kıta ve teşkilleri hariç) kadrolarında çalışan ve Devletçe iase edilmeyen maaşlı ve ücretli sivil memur ve müstahdemlere;

C) Jandarmada müstahdem temditli erbaş, onbaşı ve erlere (İlâveten);

D) Emniyet umum müdürlüğü kadrolariyle Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtına dair 3944 sayılı kanuna bağlı kadroya giren maaşlı ve ücretli memurlara, birer er tayını istihkak olarak verilir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ordu mensuplarıyla Emniyet umum müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Seferberlikte seferin ve fevkalâde hallerde bu hallerin devamı müddetince:

A) Askerî kadrolarda müstahdem bilûmum subay ve askerî memurlara ve bunların yerlerinde ücretle çalıştırılanlara;

(Jandarma, Gümrük muhafaza, Orman koruma teşkilâtında olanlar dahil).

B) Seyyar ordu (bilûmum hava birlikleri ve bunlara bağlı seyyar teşkiller, harp gemileri, donanmaya mensup muavin gemiler ve deniz vasıtaları, seferî kuruluşu dahil olup hizmete alınan Devlet teşkilâtına bağlı diğer deniz vasıtaları dahil) müstahkem mevkiiler, gümrük muhafaza, orman koruma ve jandarma tabur ve alayları (sabit jandarma kıta ve teşkilleri hariç) kadrolarında çalışan ve Devletçe iase edilmeyen maaşlı ve ücretli sivil memur ve müstahdemlere;

Birer er tayını istihkak olarak verilir.

Bu istihkak kazandan yemek suretiyle veya aynen veya bedelen verilir.

Kısmî seferberlikte er tayını istihkakı yalnız seferber olan kıtaat ve karargâhları mensuplarına verilir.

Hü.

MADDE 2. — Er tayını istihkakı kazandan yemek suretiyle veya aynen veya bedelen verilir.

Şukadar ki, bu istihkak birinci maddenin (c) ve (d) fıkralarında yazılı olanlara alelittlak ve jandarma kadrolarında müstahdem subay ve askerî memurlarla bunların yerlerinde ücretle çalıştırılanlara kazandan yemek mümkün olmayan hallerde ayda maktuan 25 lira ödemek suretiyle nakten verilir.

MADDE 3. — Aynen veya bedelen verilen er tayın istihkakları ölüm halinde geri almaz.

MADDE 4. — 4105 ve 4220 sayılı kanunlarla 4248 sayılı kanunun 2 nci maddesi hükmü kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun 1 ikincikânun 1943 tarihinden muteberdir.

M. M. E.

MADDE 2. — Er tayını istihkakı kazandan yemek suretiyle veya aynen veya bedelen verilir. Şu kadar ki, bu istihkak birinci maddenin c ve d fıkralarında yazılı olanlara alelittlak ayda maktuan 25 lira ödemek suretiyle nakten verilir.

MADDE 3. — Er tayının aynen verilmesi halinde verilecek olan erzakın nevi ve miktarları Yem ve Taymat kanunu esaslarına uygun olarak ilgili vekâletlerce tâyin ve tesbit olunur.

MADDE 4. — Aynen veya bedelen verilen er tayını istihkakları ölüm halinde geri almaz .

MADDE 5. — 4105 ve 4220 sayılı kanunlarla 4248 sayılı kanunun 2 nci maddesi hükmü kaldırılmıştır.

MADDE 6. — Bu kanun 1 ikincikânun 1943 tarihinden muteberdir.

B. E.

MADDE 2. — Er tayının aynen verilmesi halinde verilecek olan erzakın nevi ve miktarları Yem ve Taymat kanunu esaslarına uygun olarak ilgili vekâletlerce tâyin ve tesbit olunur.

Bedelen verilmesi takdirinde muayyenat kıymetleri Maliye ve Millî Müdafaa vekâletlerince müştereken tesbit edilecek esaslara göre tâyin olunur.

MADDE 3. — Bugünkü fevkalâde hallerin devamı müddetince:

A) Jandarmada müstahdem temditli erbaş, onbaşı ve erlere (ilâveten);

B) Emniyet umum müdürlüğü kadrolariyle gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtına dair 3944 sayılı kanuna bağlı kadroya giren maaşlı ve ücretli memurlara;

Er tayını istihkakı olarak ayda maktuan 25 lira verilir.

MADDE 4. — Millî Müdafaa encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5. — Millî Müdafaa encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6. — Bu kanun 31 ikinci kânun 1943 tarihinden mer'idir.

Hü.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

8 . XII . 1942

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	R. Peker
Ha. V.	Ma. V.
N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.
Yücel.	
İk. V.	S. İ. M. V.
Sırrı Day	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
R. Karadeniz	Ş. R. Halipoğlu
Mü. V.	Ti. V.
F. Engin	Dr. B. Uz

M. M. E.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

B. E.

MADDE 7. — Milli Müdafaa encümeninin 7 nci maddesi aynen.